

Reinsalu: riik hakkab paadunud kurjategijatega jõulisemalt tegelema

Tänase riigi kriminaalpoliitika ettekandes riigikogule rõhutas justiitsminister Urmas Reinsalu, et kriminaalpoliitika eriti tähtsaks eesmärgiks peab lähemas tulevikus olema korduvkuritegevuse vähendamine ja riigi tugevam kehtestamine paadunud kurjategijate suhtes.

„Mitte ausad inimesed ei pea avalikkuses tundma hirmu, vaid ühiskonnale ohtlikud paadunud kurjategijad peavad kartma. Korduv ohtliku kuriteo sooritamine peab olema kriminaalpoliitikas eriline oht, mida tõrjuda. Tartu kaubahalli juures toimunud juhtum näitab, et just paadunud kurjategijad on oma käitumises ohtlikumad ja ülbemad. See ülbus peab riigi poolt olema tugevalt tõrjutud. Ma tunnustan vaprat pereisa, kes kutsus kurjategijaid söakalt korrale,“ ütles justiitsminister Urmas Reinsalu.

2015. aastal vabanes vanglast ligi 2000 inimest. Nendest ligi 70% vabanesid ilma igasuguse järelevalveta, mis tähendab, et tõenäosus uue kuriteo sooritamiseks on nende puhul suur. „Me teame väga hästi, et mida sujuvam on vanglast vabanemise protsess, seda turvalisem see on ühiskonna jaoks. Selge on see, et järelevalve saanud inimesed panevad kuritegusid tunduvalt vähem toime. See on väga ühene ja loogiline,“ lausus Reinsalu.

Ministri sõnul on ohtlike ja retsidiivsete kurjategijate puhul on sobivam meede karistusjärgne käitumiskontroll, mille puhul karistus kantakse vanglas lõpuni ning siis jätkub kriminaalhooldus ka peale vangistust.

„Turvalise vanglast vabanemise protsessi kõrval mõjutab retsidiivsusnäitajaid ka vangistuse sisu. Seaduse järgi on vangidel töökohustus, kuid seda rakendatakse hetkel veel liiga vähe,“ rõhutas minister.

Korduvkuritegevuse vähendamisel on Reinsalu hinnangul oluline ka välisriigi kodakondsusega kuritegusid toime pannud isikute tõhus riigist väljasaatmine. Selleks kavatseb justiitsministeerium välja töötada ruumilise eripreventsiooni programmi, et saavutada tõhusam korduvkuritegevuse vähendamine läbi lisakaristusena isikute riigist väljasaatmise.

Reinsalu peab oluliseks, et teatud üldohtlike kurjategijate nagu terroristide, sarivägistajate või pedofiilide puhul oleks olemas põhiseaduspärane võimalus ka karistuse tavapiire ületavaks kinnipidamiseks, et kaitsta ühiskonda.

Justiitsministri sõnul peab kriminaalmenetluses olema keskmes kuriteoohvri vaade ja seejuures on oluline jõuda muutusteni süüteomenetluse läbiviija hoiakutes ja väärtustes. „Kui kuriteoohver on see põhjus, miks politsei, prokuratuur ja kohus töötavad ja oma tööd mõtestavad, siis saame me ka tagada parema turvatunde ja usalduse riigi vastu. Menetleja peaks küsima, kas kannatanu kohtlemine toimub viisil, kuidas me ootame, et meid või meie lähedasi koheldaks, kui me oleme hädas,“ rääkis Reinsalu.

„Ei tohi olla olukorda, kus vägistamisohver pöördub politseisse ning saab seal manitsetud vigade eest, mis ta sellisesse olukorda panid. Ei tohi olla nii, et me kannatanuid isegi ei teavita kohtuistungi ajast, kus temaga seotud kuritegu arutatakse. Ei saa olla ka nii, et me ei mõtle, mis saab edasi, kui vägivaldne mees oma pere juurde naaseb – isegi siis, kui ohver seda ise aktsepteerib,“ rõhutas minister.

Ohvrite direktiivi üks olulisemaid põhimõtteid, mille täitmisele Eesti seadusemuudatused kaasa aitavad, puudutab kannatanu informeerimise ja selgitamise kohustusi. Ohvritele tuleb selgitada kõike arusaadavalt. Oluline on ka kannatanu individuaalsete vajaduste arvesse võtmine – see aitab selgusele jõuda, kuidas on võimalik aidata just seda inimest.

Lisaks eelnevale andis justiitsminister oma kõnes ülevaate 2015. aasta kriminaalstatistikast.

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kuriteoennetus/reinsalu-riik-hakkab-paadunud-kurjategijatega-joulisemalt-tegelema>